

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobkyně: **H. P.**, nar. X
bytem X
zastoupená advokátkou Mgr. Evou Kantoříkovou,
sídlem Jaselská 14, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 5. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 5. 2024, č. j. X **se ruší**, a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 3900 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Evy Kantoříkové, advokátky.
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobkyně domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty její námitky a potvrzeno

rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 2. 2024, č. j. X. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla opakovaně zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání starobního důchodu pro nesplnění podmínek § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, z důvodu nezískání potřebné doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod.

II. Vyjádření účastníků

2. Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že předmětem sporu je nezhodnocení doby důchodového pojištění, kterou získala zaměstnáním u zaměstnavatele Galamarket, spol. s r.o. v období od 1. 1. 2001 do 30. 11. 2003. Žalobkyni nebylo známo, že zaměstnavatel neplnil své povinnosti, neboť dostávala mzdu ve výši, jako by zákonné odvody prováděl. Jako důkazní prostředek svého zaměstnání má pracovní smlouvu a výpovědi dvou nadřízených. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že se nejedná o pracovní smlouvu, neboť tato má být posuzována podle obsahu a ne označení a má být přihlédnuto k vůli stran při jejím uzavírání. Zaměstnavatel se po celou dobu choval, jako by šlo o pracovní poměr. Strany smlouvy jsou označeny jako zaměstnavatel a zaměstnanec a projevují vůli uzavřít pracovní poměr. Je sjednán druh práce i den nástupu. Pokud jde o místo výkonu práce, lze z formulace, že zaměstnavatel vykonává činnost zejména na území ČR dovodit, že jako místo výkonu práce byla sjednána ČR. Odkázala i na to, že smlouva obsahuje i další běžné doplňující obsahové náležitosti pracovní smlouvy. Dále uvedla, že po celou dobu výkonu práce nejednala jako podnikatel a že zaměstnavatel se zavázal za ní odvádět povinné srážky, což nejsou náležitosti smlouvy o obchodním zastoupení. Smlouvu vyhotovil zaměstnavatel, neměla by být vkládána k tíži slabší strany a na tento případ lze aplikovat § 5 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Taktéž namítla, že naprostá většina obsahu smlouvy je pracovněprávního charakteru. Nesouhlasila ani se závěrem o nevěrohodnosti navržených svědků, pokud měla žalovaná pochybnosti o obsahu čestných prohlášení, měla osoby předvolat a vyslechnout.
3. Žalovaná ve svém vyjádření nejprve shrnula předcházející řízení a obsah správního spisu a následně k námitkám žalobkyně uvedla, že doložená smlouva obsahuje závazek ze smlouvy o obchodním zastoupení, kterou uzavřela žalobkyně jako nezávislý podnikatel. Dále poukázala na to, že mezi žalobkyní a společností Galamarket, spol. s r.o. nebylo dohodnuto místo výkonu práce, tj. nebyla mezi nimi uzavřena platná pracovní smlouva, a dále na to, že uvedená společnost vůči žalobkyni neplnila povinnosti z úkolů zaměstnavatele v sociálním zabezpečení, tj. lze mít důvodně za to, že žalobkyně nebyla považována za zaměstnankyni, ale plnila závazek ze smlouvy příkazního typu. K posouzení charakteru smlouvy odkázala na své předchozí rozhodnutí ze dne 4. 10. 2021. Podle žalované svědci neprokazují dobu výdělečné činnosti v citované společnosti v předmětné době, k výsledku by přistoupila, pokud by svědci u společnosti skutečně pracovali.
4. Žalobkyně v replice k vyjádření žalované setrvala na svých námitkách a odkázala na rozpory ve stanoviscích žalované v různých věcech ohledně její činnosti jako osoby samostatně výdělečně činné. V doplnění repliky odkázala na judikaturu ve věcech čestných prohlášení a faktických pracovních poměrů.

III. Posouzení věci

5. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání. Žaloba je důvodná.

6. V nyní posuzované věci je první a podstatnou otázkou vyjasnění charakteru smlouvy ze dne 28. 12. 2000. Žalovaná dospěla k jasnému závěru, že se jedná o smlouvu o obchodním zastoupení, zatímco žalobkyně trvá na tom, že jedná o pracovní smlouvu, příp., pokud by byla pracovní smlouva shledána jako neplatná pro nedostatek náležitostí, tak byla činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.
7. Podle § 29 odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb. (ve znění účinném v době uzavření smlouvy) v pracovní smlouvě je zaměstnavatel povinen se zaměstnancem dohodnout: a) druh práce, na který je zaměstnanec přijímán, b) místo výkonu práce (obec a organizační jednotku nebo jinak určené místo), c) den nástupu do práce.
8. Podle § 27 odst. 1 téhož zákona se zaměstnanec v pracovním poměru podílí svou prací za mzdu podle pokynů zaměstnavatele na plnění jeho úkolů.
9. Podle § 35 odst. 1 téhož zákona byl ode dne, kdy vznikl pracovní poměr, a) zaměstnavatel povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu, vytvářet podmínky pro úspěšné plnění jeho pracovních úkolů a dodržovat ostatní pracovní podmínky stanovené právními předpisy nebo kolektivní nebo pracovní smlouvou, b) zaměstnanec povinen podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy ve stanovené pracovní době a dodržovat pracovní kázeň.
10. Podle § 652 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (ve znění účinném v době uzavření smlouvy), se smlouvou o obchodním zastoupení zavazuje obchodní zástupce, že bude pro zastoupeného vyvíjet činnost směřující k uzavírání určitého druhu smluv (dále jen „obchody“), a zastoupený se zavazuje zaplatit obchodnímu zástupci úplatu (provizi).
11. Podle § 653 téhož zákona byl obchodní zástupce povinen ve stanovené územní oblasti vyvíjet s odbornou péčí činnost, jež je předmětem jeho závazku. Není-li ve smlouvě tato územní oblast určena, má se za to, že obchodní zástupce má vyvíjet činnost na území České a Slovenské Federativní Republiky.
12. Podle § 654 odst. 1 téhož zákona je předmětem závazku obchodního zástupce vyhledávání zájemců o uzavření obchodů, jež jsou vymezeny ve smlouvě.
13. Podle § 654 odst. 2 téhož zákona stanoví-li smlouva, že obchodní zástupce činí právní úkony jménem zastoupeného, řídí se práva a povinnosti s tím související ustanoveními o smlouvě mandátní.
14. Podle § 655 odst. 1 téhož zákona byl obchodní zástupce povinen uskutečňovat činnost, k níž je zavázán, s vynaložením odborné péče, dbát mu známých zájmů zastoupeného a v rámci smlouvy se řídit pokyny zastoupeného.
15. Podle § 655 odst. 2 téhož zákona obchodní zástupce podával zastoupenému zprávu o vývoji trhu a všech okolnostech důležitých pro zájmy zastoupeného, zejména pro jeho rozhodování související s uzavíráním obchodů.
16. Podle § 658 odst. 1 téhož zákona byl obchodní zástupce povinen navrhopvat uzavření obchodů nebo uzavírat obchody jen s osobami, u nichž jsou předpoklady, že své závazky splní.
17. Podle § 658 odst. 1 téhož zákona zástupce ručil za splnění povinností třetí osobou, s níž navrhl zastoupenému uzavření obchodu nebo se kterou jménem zastoupeného uzavřel

obchod, jen když se k tomu písemně zavázal. V takovém případě řídí se jeho práva a povinnosti podle ustanovení o ručení.

18. Podle § 659 odst. 3 téhož zákona nárok na provizi a na smlouvenou úhradu nákladů nevznikl v případech, kdy obchodní zástupce byl při uzavírání obchodu činný jako obchodní zástupce nebo zprostředkovatel pro osobu, s níž zastoupený uzavřel obchod.
19. Podle § 660 odst. 1 věta první téhož zákona obchodnímu zástupci vznikl nárok na provizi, když obchod byl uzavřen a třetí osoba splnila svůj závazek z tohoto obchodu.
20. Podle § 671 téhož zákona měl obchodní zástupce nárok na provizi i v případě, že obchod byl uzavřen nebo závazek třetí osoby z obchodu splněn teprve po zániku závazku obchodního zástupce podle § 668 nebo 670, jestliže zastoupený využil k uzavření smlouvy činnosti obchodního zástupce, která byla uskutečněna za trvání jeho závazku.
21. Na základě uvedených ustanovení soud posoudil obsah smlouvy uzavřené mezi žalobkyní (ve smlouvě označena jako zaměstnanec nebo obchodní zástupce) a společností Galamarket, spol. s r.o. (ve smlouvě označena jako zaměstnavatel) ze dne 28. 12. 2000.
22. Z označení smlouvy vyplývá, že se jedná o smlouvu o obchodním zastoupení, která byla uzavřena dle obchodního zákoníku. Žalobkyně ale tvrdí, že obsahově se jedná o pracovní smlouvu a stejně tak charakter vztahu mezi ní a uvedenou společností naplňoval znaky pracovního poměru.
23. Uvedená smlouva neobsahuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy, a to konkrétně místo výkonu práce [srov. § 29 odst. 1 písm. b) zákoníku práce]. Ze smlouvy je patrné pouze určení, že „*Zaměstnavatel vykonává své obchodní aktivity zejména na území České republiky.*“ Požadavek na uvedení místa výkonu práce je jednou ze tří kogentních náležitostí pracovní smlouvy, nelze proto z vymezení místa, kde zaměstnavatel *zejména* vykonává své aktivity dovozovat, že se jedná o vymezení místa výkonu práce ve smyslu zákoníku práce. Krom uvedeného není navíc místo výkonu obchodních aktivit žalobce určeno jistě, ale je výslovně uvedeno slovem *zejména*, tj. není vyloučeno, že své aktivity vykonával mimo území ČR. Příkladné vymezení místa výkonu práce by bylo tak jako tak neplatné dle § 242 odst. 1 písm. b) zákoníku práce, neboť by se nejednalo o *určitě* učiněný právní úkon. Jinými slovy, místo výkonu práce zaměstnance nebylo ve smlouvě uvedeno.
24. Pokud jde o označení zaměstnavatel/zaměstnanec, tak z něj nelze vyvozovat nic nad rámec obsahu samotné smlouvy. Oba pojmy jsou použity jako „smluvní zkratka“ označení jednotlivých subjektů, které smlouvu uzavřely, a nevypovídají nic o obsahu smlouvy jako takové. Pokud by měl soud cokoliv dovozovat pouze z označení subjektů, tak např. v případě, že by se subjekty označily jako prodávající/kupující, mělo by se jednat o kupní smlouvu. Stejně tak o obsahu smlouvy nevypovídá nic ani čl. 5.6. smlouvy, dle kterého „*Zaměstnavatel je povinen odvádět za zaměstnance povinné srážky ze mzdy.*“, neboť takové ustanovení dopadá pouze na situace, pokud by byl zaměstnavatel skutečně povinen povinné srážky ze mzdy odvádět.
25. Oproti tomu uzavřená smlouva nese všechny podstatné znaky smlouvy o obchodním zastoupení.
26. V části 2. smlouvy není vymezena oblast, kde má obchodní zástupce vyvíjet svoji činnost (srov. § 653 obchodního zákoníku), ale je v ní vymezen zájem žalobkyně dlouhodobě vykonávat činnost směřující ke sjednávání a uzavírání obchodů jménem zaměstnavatele a na

jeho účet (srov. § 652 odst.1, § 654 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku). Předmětem smlouvy je závazek obchodního zástupce vyvíjet činnost směřující k uzavírání smluv s koncovými zákazníky (srov. § 653, § 654 odst. 1 obchodního zákoníku) a závazek zaměstnavatele zaplatit provizi (srov. § 653 obchodního zákoníku), nárok na provizi vznikl splnění závazku (srov. § 660 odst. 1 věta první obchodního zákoníku), a to i v případě zániku obchodního zastoupení v případě, že byl obchod uzavřen především v důsledku činnosti obchodního zástupce (srov. § 671 obchodního zákoníku), nevznikl naopak v případě, kdy obchodní zástupce působil pro druhou stranu uzavírané smlouvy (srov. § 659 odst. 3 obchodního zákoníku). Pokud jde o povinnosti obchodního zástupce dle smlouvy, je v části 6 smlouvy stanovena povinnost odborné péče a povinnost řídit se pokyny zastoupeného (srov. § 655 odst. 1 obchodního zákoníku), informační povinnost (srov. § 655 odst. 2 obchodního zákoníku), povinnost navrhopvat jen takové obchody, u kterých je předpoklad splnění závazků, ale bez ručení obchodního zástupce (srov. § 658 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku).

27. Na první pohled lze tedy spíše konstatovat, že se jedná o smlouvu o obchodním zastoupení dle obchodního zákoníku, soud má přesto za to, že nebylo na místě přistoupit bez dalšího dokazování k natolik kategorickému závěru, ke kterému přistoupila žalovaná.
28. Ze samotné smlouvy totiž vyplývá závazek zaměstnavatele vyplácet žalobkyni mzdu. Pojmovým znakem smlouvy o obchodním zastoupení není paušální odměna bez ohledu na výsledek, tj. bez ohledu na to, zda obchodní zástupce sjedná smlouvu nebo ne. Tento způsob odměňování je charakteristický právě pro pracovní poměr. Navíc smlouva obsahuje i ustanovení o splatnosti mzdy. Stejně tak není u smlouvy o obchodním zastoupení předpoklad stanovení pracovní doby, jako je tomu u nyní předkládané smlouvy, což vyplývá z toho, že smlouva o obchodním zastoupení je uzavíraná mezi podnikateli, přičemž pracovní doma je opětovně institutem pracovního práva. Uvedené může napovídat tomu, že byla uzavřena mezi žalobkyní a společností Galamarket, spol. s r.o. jakási smíšená smlouva, která nese převažující znaky smlouvy o obchodním zastoupení a částečně znaky pracovní smlouvy, avšak zcela jednoznačně bez splnění kogentních náležitostí pracovní smlouvy.
29. Z obsahu námitek žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně soud zjistil, že žalobkyně výslovně namítla, „že i pokud by ČSSZ dospěla k závěru, že pracovní poměr mezi žadatelkou a bývalým zaměstnavatelem nevznikl, protože místo výkonu práce nebylo dostatečně specifikováno, žadatelka se domnívá, že lze na její případ aplikovat ustanovení § 5 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, podle něhož se za zaměstnance v pracovním poměru považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.“
30. Žalobkyně odkázala na § 5 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění ve znění do 31. 12. 2003, dle kterého se za zaměstnance v pracovním poměru [odstavec 1 písm. a)] pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.
31. Totožné ustanovení bylo součástí zákona o důchodovém pojištění i v době rozhodování žalované, nicméně bylo normováno pod odst. 4 téhož ustanovení.
32. S touto námitkou se ale žalovaná nijak nevypořádala, neboť vyšla z toho, že se v případě předmětné smlouvy jedná výlučně o smlouvu o obchodním zastoupení. Skutečnost, že se nejednalo o pracovněprávní smlouvu z prakticky totožných důvodů odvodila žalovaná i

v předcházejícím rozhodnutí ze dne 4. 10. 2021, č. j. X, na které v napadeném rozhodnutí odkázala a které je součástí správního spisu. Ani v tomto rozhodnutí se ale nezabývala možnou aplikací § 5 odst. 2 (resp. 4) zákona o důchodovém pojištění vyplývající z toho, že žalobkyni měla být vyplácena mzda a byla jí stanovena pracovní doba.

33. Soud nijak nepředjímá, jak by měla žalovaná ve věci rozhodnout nebo posoudit charakter vztahu mezi žalobkyní a společností Galamarket spol. s r.o. K takovému posouzení totiž správní spis neobsahuje dostatek podkladů, jelikož pro posouzení tohoto vztahu je k dispozici pouze smlouva ze dne 28. 12. 2000. Výslech navržených svědků odmítla žalovaná jako nadbytečný s tím, že vyšla z evidenčních listů důchodového pojištění pana L. G. a pana L. Š. a dospěla k závěru, že tyto osoby by nebyly schopné podpořit tvrzení žalobkyně. To je ovšem zkratkovitý závěr, který se opírá o názor, že uvedené osoby musely být v pracovním poměru ke společnosti Galamarket spol. s r.o., resp. že se jejich činnost musela promítnout do evidencí žalované. Tak tomu ovšem nemuselo být. Zejména v případě pana L. G. je patrné, že uvedenou smlouvu se žalobkyní podepisoval, tj. musel být způsobilý jednat za společnost Galamarket spol. s r.o. např. z pozice jednatele, což mohla žalovaná ověřit či vyloučit důkazem v podobě výpisu z obchodního rejstříku. V případě pana L. Š. lze jeho vztah k citované společnosti ověřit minimálně z jeho výpovědi. Žalovaná tyto osoby ani nevyzvala k písemnému vyjádření k věci, což bezesporu mohla učinit předtím, než by provedla jejich případný výslech.
34. Teprve na základě takto provedeného dokazování si může učinit žalovaná závěr bez důvodných pochybností o tom, zda jsou svědci věrohodní a zda mohou poskytnout jakékoliv relevantní údaje pro závěry o poměru žalobkyně a společnosti Galamarket spol. s r.o., a teprve na základě doplněných skutkových zjištění může žalovaná relevantně odpovědět ve smyslu judikatury správních soudů na otázku, zda mohla být v případě žalobkyně naplněna podmínka § 5 odst. 2 (resp. 4) zákona o důchodovém pojištění (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2016, č. j. 2 Ads 202/2016 – 30, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 10 Ads 14/2017-48, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43, a v nich odkazovaná judikatura).

IV. Závěr a náklady řízení

35. S ohledem na vše shora uvedené soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí zrušit podle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátit žalované k dalšímu řízení, ve kterém bude správní orgán vázán shora uvedeným právním názorem zdejšího soudu podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.
36. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla v řízení úspěch, a proto jí náleží náhrada nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s právním zastoupením advokátem. Podle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb ve znění do 31. 12. 2024 (advokátní tarif), platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobce učinil ve věci tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepis žaloby, sepis repliky). Ke každému

úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Zástupce žalobkyně prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková výše nákladů řízení tak činí 3 900 Kč. Neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. března 2025

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce